

Deltagarna under skogsdagen fick möjlighet att se den nya sågenheten i full verksamhet.

Nyutvecklat aggregat - kan revolutionera skogsarbetet

Sveaskog, Södra Norrland, anordnade i mitten av december en skogsdag med fokus på kapsprickor. Ett av de medverkande företagen, JPS Teknik, demonstrerade där sin nya sågenhet som visade överlägsna sågegenskaper såsom färre kapsprickor, minskad bränsleförbrukning och högre effektivitet.

Text: Catharina Olsson-Lindh **Foto:** Christian Johnsson

Under tre år har företaget i Färila, Hälsingland, arbetat med att utveckla den nya sågenheten för skogsskördare som vid Sveaskogs arrangemang utvärderades och demonstrerades.

– Sågen och själva idén har vi själva tagit fram, berättar Peter Sörell, vd och marknadschef på JPS Teknik.

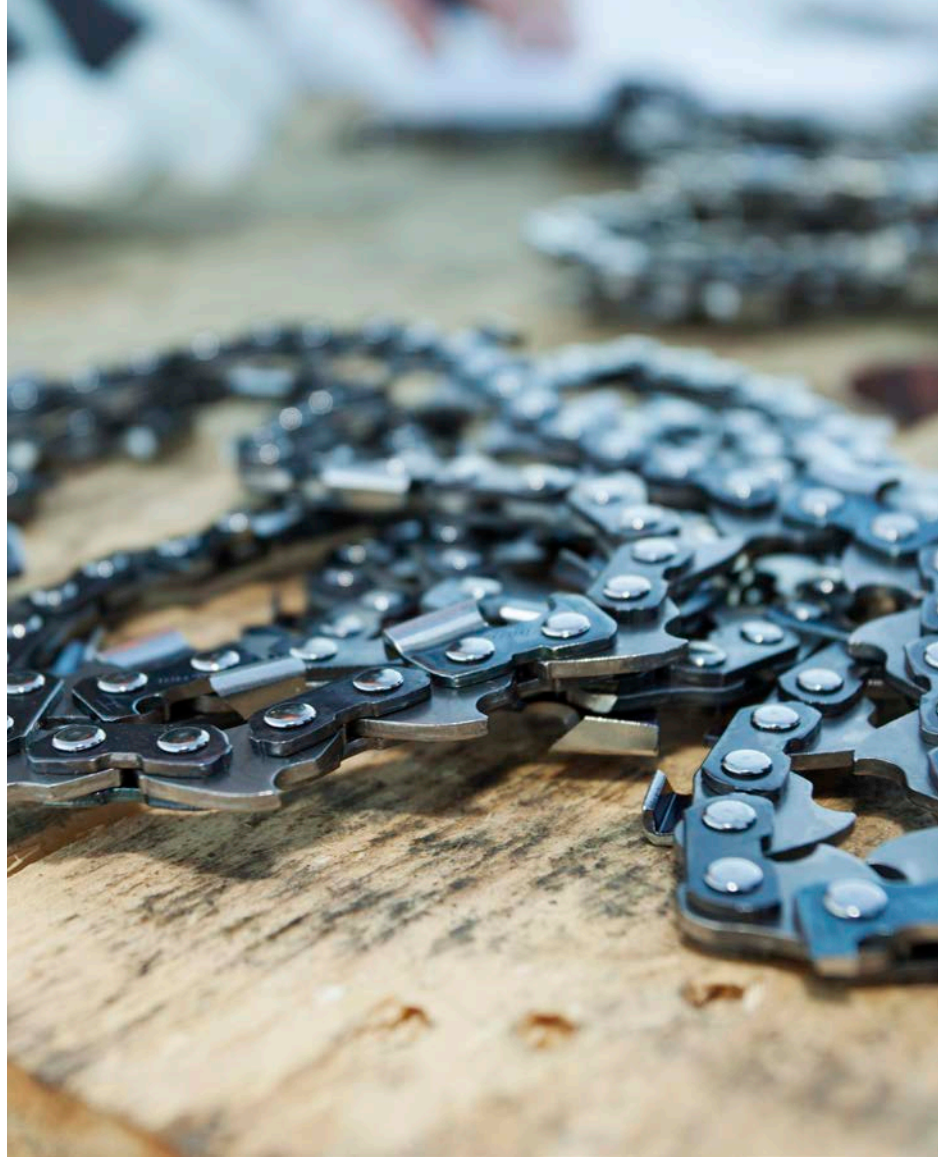
Sveaskog lät på plats testa skillnaden i mängden kapsprickor genom att två av Eco-Logs skördare, utrustade med Logmaxaggregat parallellt avverkade med två olika sågkedjetyper. Den ena med en origi-

nalmonterad sågmotor på 19 kubikcentimeter och den andra med JPS-tekniks sågmotor, R5500, på 34 kubikcentimeter. Därefter mätte Sveaskogs representanter sprickorna i timret på 30 mellanstockar för vardera försöksled och kedja. Träd med röta kasserades.

FÄRRE KAPSPRICKOR

– Den nya sågen resulterade i nio procent kapsprickor, att jämföra med 23 procent kapsprickor med traditionell såg, säger Thorbjörn Westman, produktions-tekniker på Sveaskog.

Och kapsprickor är något som bör undvikas i allra högsta grad. Den del av virket som det blir sprickor i måste kapas bort på sågverket och kan handla om så mycket som flera decimeter.

HÄLSINGEPROJEKT

I produktutvecklingen har även tre andra hälsingeföretag varit involverade, som även de fanns representerade vid skogsdagen. Den motor som driver sågen har tagits fram av Sunfab i Hudiksvall och sågsvärden görs av Iggesund Forest i Strömsbruk. Montering av sågen har gjorts av Eco Log i Söderhamn.

– Hela konceptet är det största som hänt i skogen på 20-30 år, menar Jerker Sundin, produktionstekniker, Sunfab.

Själva ursprungsidén var att få ned varvtalet på den hydrauliska motor som driver sågen till hälften jämfört med en traditionell såg. På så sätt ville man minska slitaget och öka livslängden på hydraulmotorerna.

– Tekniken som används för kapning med kedjesåg har inte förändrats på 30-40 år vad det gäller sågsvärd och hjul. Vi tyckte det var dags för nyutveckling, förklarar Peter Sörell.

Bakom förbättringarna ligger ett stort drev som ger betydligt större kraft. Varvtalet har sjunkit till cirka hälften och livslängden har därmed blivit längre.

Vad man inte räknat med var att förbättringarna skulle resultera i en mängd bonuseffekter som till och

med väger mer än vad man ursprungligen strävade efter.

– Kapsprickorna blir färre och eftersom maskinerna går lättare spar man även mycket bränsle, cirka fyra till sex liter mindre diesel per timme på en slutavverkning, berättar Peter Sörell. Dessutom får man mindre värmeutveckling och ett stabilare svärd.

Hela konceptet är det största som hänt i skogen på 20-30 år

Svärdet som tagits fram och levereras av Iggesund Forest är betydligt större än traditionella svärd. Det breda fästet ger en stabil fastsättning som gör att svärdet inte ”åker hit och dit.

NY SLIPTEKNIK

Ett annat hälsingeföretag, Ljusdals Sliptjänst AB, har intresserat sig för den nya sågenheten. Här har bröderna Hans och Mats Nyberg under åtta år utvecklat en ny slipteknik för sågkedjor som de är ensamma om och byggt ett eget kylsystem.

– Kylningen är fantastiskt viktig, och ger ytterligare en dimension på livslängden hos kedjorna, säger Mats Nyberg. Med vår slipning bibehålls skärpan otroligt länge, att kunna såga 400 kubik är inte ovanligt.

Intresset för den nya sågenheten var stort bland deltagarna.

JPS-sågen, här på en Eco-Log, utrustad med Logmax aggregat.

Jag tror att vi kommer att skapa en ny standard för sågsvärd och drivhjul

Antalet kapsprickor visade sig också sjunka ytterligare, ända ned till tre procent med deras slipteknik.

– Med en stark motor som den nya sågenheten har kan man ha en aggressivare slipning och få en kedja som tar för sig mer, förklarar Mats Nyberg.

STORA PENGAR ATT TJÄNA

– Det handlar om att såga på så kort tid som möjligt innan stocken börjar brytas för att få ett större virkesutbyte. Bättre såg och slipning innebär stora pengar att tjäna, fortsätter Mats Nyberg.

Thorbjörn Westman, Sveaskog, var inne på samma resonemang och sammanfattade utvärderingen kring kapsprickor.

– Med den förbättrade sågenheten och slipning som visats under dagen, och om man är nogga med att köra med stöd, så borde kapsprickor kunna bli ett minne blott.

Han konstaterade att även miljön kan bli en vinnare.

– Om Jps-sågen kan sänka den fossila bränsleförbrukningen, är detta definitivt ett spår att jobba vidare på., menar Thorbjörn Westman.

Efter en skogslunch bestående av ”kølbulle” gavs ytterligare utrymme att se den nya sågenheten i

verksamhet då en Eco-log 560 utrustad med Keslas aggregat Rh 25 i kombination med JPS sågmotor fick visa sin styrka.

Anders Lögegård, vd på Lögenäs Maskin AB som är återförsäljare för Kesla, gillade vad han såg.

– Jag är väldigt imponerad av den nya sågenheten som kan sitta på alla Keslas aggregat.

Vid ett uppföljningssamtal av Åkeri & Entreprenad i slutet av januari är hans intryck att fler och fler fått upp ögonen för den nya produkten.

– Efter visningen i december har jag redan sålt fyra av våra aggregat utrustade med den nya sågenheten och vi får väldigt många telefonförfrågningar.

STORT INTRESSE

Kesla och Eco-Log är också de maskintillverkare som är först ut med att sälja det nya sågaggregatet.

– Intresset för produkten har sedan lanseringen i somras varit stort. Den testas nu i Sverige, Finland, Tyskland, Österrike och Holland och det ser väldigt bra ut. Jag tror att vi kommer att skapa en ny standard för sågsvärd och drivhjul, avslutar Peter Sörell, JPS Teknik. ■

Thorbjörn Westman, Sveaskog.

Peter Sörell, vd och marknadschef JPS Teknik.

Sågsvärdet som tagits fram av Iggesund Forest är betydligt större och stabilare än traditionella svärd.

Jerker Sundin, produktionsingenjör, Sunfab.

Klassisk skogslunch å la Hälsingland.

Mats Nyberg från Ljusdals Slipjänst som utvecklat en ny slipteknik för sågkedjor.